

Informatiebrief aan de Raad

Zaaknummer: Z/25/105546
Datum: 19 december 2025
Onderwerp: Resultaten onderzoek indexatie individuele inkomenstoeslag
Bijlage(n): Geen

131

Geachte Raad,

Op 8 juli 2025 nam uw raad motie 355 aan, waarin het college werd verzocht te onderzoeken op welke wijze en onder welke voorwaarden de individuele inkomenstoeslag (IIT) structureel kan worden geïndexeerd op basis van de consumentenprijsindex (CPI). Daarbij is verzocht inzicht te geven in de financiële, juridische en uitvoeringsmatige consequenties van verschillende scenario's.

Met deze raadsinformatiebrief wordt u geïnformeerd over de resultaten van het onderzoek naar indexatiemogelijkheden van de IIT. Op basis van deze informatie kan u besluiten of u de verordening wilt aanpassen om indexatie mogelijk te maken. Zonder een wijziging van de verordening kan indexatie niet worden toegepast.

Het college merkt op dat de uitkeringen landelijk altijd wordt geïndexeerd, waardoor de koopkracht van uitkeringsgerechtigden behouden blijft. Een gemeente kan ervoor kiezen om minimaregelingen al dan niet te indexeren. In ons gemeentelijk minimabeleid is ervoor gekozen om niet te indexeren. Het structureel indexeren van de IIT zou daarmee een uitzondering vormen ten opzichte van andere gemeentelijke minimaregelingen.

Met het toesturen van deze raadsinformatiebrief stelt het college voor motie 355 af te doen.

Wijze en voorwaarden voor indexatie

Er zijn twee scenario's onderzocht. Onderstaande tabel weergeeft op welke wijze de twee scenario's kunnen worden uitgevoerd.

	Scenario 1 <i>Jaarlijkse indexatie</i>	Scenario 2 <i>Meerjarige indexatie (4 jaar)</i>
Toepassing van indexatie	Jaarlijks wordt het bedrag van de IIT verhoogd met het CPI van september van het voorgaande jaar. Dit zorgt ervoor dat de toeslag elk jaar meebeweegt met de inflatie, waardoor	Meerjarige indexatie voor vier jaar op basis van de CPI van september voorafgaand aan jaar 1. Deze methode biedt voorspelbare kosten en minder administratieve lasten, maar

	Scenario 1 <i>Jaarlijkse indexatie</i>	Scenario 2 <i>Meerjarige indexatie (4 jaar)</i>
	de koopkracht van de doelgroep behouden blijft.	kan leiden tot afwijkingen als de inflatie in de jaren daarna sterk verandert.
Uitvoering	Jaarlijks handmatig aanpassen van systemen, brieven, communicatie en beschikkingen. Extra toezicht nodig om juiste bedragen te hanteren.	Handmatige aanpassingen alleen in het eerste jaar; systemen en documenten blijven vier jaar ongewijzigd.
Wijzigingen	Eenmalige wijziging van de verordening waarin staat dat het bedrag jaarlijks wordt geïndexeerd met de CPI.	Wijziging van de verordening vóór elke nieuwe indexatieperiode (eens per vier jaar).

Financiële consequenties

De invoering van een eventuele indexatiesystematiek brengt extra kosten met zich mee. Deze uitvoeringskosten zullen een disproportioneel deel gaan uitmaken van de totale kosten. Conform de samenwerkingsafspraken voert Leidschendam-Voorburg het beleid voor de gemeente Wassenaar uit. Wanneer een wijziging afwijkt van het standaardbeleid en dus niet uniform is, brengt Leidschendam-Voorburg extra kosten in rekening bij Wassenaar. In dit geval gaat het om een afwijking van het uniforme beleid, waardoor de meerkosten voor het aanpassen van de verordening en de beleidsmatige uitwerking aan ons worden doorberekend.

Omdat het toekomstige inflatiepercentage (CPI) nog niet exact bekend is, is gerekend met het jaarpercentage van september-2025: 3,3%. Dit betekent dat de uiteindelijke kosten kunnen variëren aan de hand van het dan toe te passen percentage.

Daarnaast zijn de uitkeringskosten berekend op basis van een geschat aantal IIT-gerechtigden (260 personen). Deze schatting is gebaseerd op:

- Het aantal gebruikers van IIT in 2024.
- Het aantal inwoners dat recht heeft op IIT, maar er nog geen gebruik van maakt (peildatum maart 2025).

Belangrijk: De weergegeven bedragen betreffen extra kosten bovenop de bestaande uitvoeringskosten voor de verstrekking van IIT.

Twee scenario's

Voor de indexatie van de individuele inkomens toeslag (IIT) zijn twee scenario's doorgerekend: jaarlijkse indexatie en meerjarige indexatie. Het doel van deze berekening is om inzicht te geven in de financiële gevolgen van beide opties en het effect voor inwoners.

Scenario 1: jaarlijkse indexatie

Bij jaarlijkse indexatie wordt het IIT-bedrag elk jaar aangepast op basis van de CPI. Dit heeft twee gevolgen:

- **Voor inwoners:** het bedrag stijgt geleidelijk. Bijvoorbeeld met een CPI-percentage van 3,3%: € 450 in jaar 1 (basisjaar), € 465 in jaar 2, € 480 in jaar 3 en € 496 in jaar 4 en €512 in jaar 5.

- **Voor de gemeente:** de jaarlijkse kosten zijn lager dan in scenario 2, maar door cumulatie van indexatie (indexatie over indexatie) en de uitvoeringskosten lopen de totale kosten over vier jaar geleidelijk op.

De kostenraming:

- Jaarlijkse meerkosten: **€ 3.861** oplopend tot **€ 16.225** (na 4 jaar indexatie met 3,3%)
- Over vier jaar: **€ 54.905**, waarvan € 15.000 uitvoeringslasten

	Jaarlijkse meerkosten (4 jaar) (indicatief)
Uitkeringskosten	€ 3.861 oplopend tot € 16.225*
Uitvoeringskosten implementatie	€ 2.500
Uitvoeringskosten beleid	€ 1.250
Verhouding uitkering/uitvoering	73% / 27%
Totaal	€ 7.611 oplopend tot € 19.975

*Gerekend met het CPI van 3,3 procent

In deze situatie blijven de werkzaamheden bij Leidschendam-Voorburg elk jaar terugkeren waardoor van het totaalbedrag dat uitgegeven wordt over 4 jaar (€ 54.905) € 15.000 (27%) naar uitvoeringskosten gaat.

Scenario 2: meerjarige indexatie

Bij meerjarige indexatie wordt het verwachte indexatiebedrag direct toegepast. De inwoner ontvangt vanaf het begin een vast bedrag van € 512 per jaar, gedurende vier jaar. Dit zorgt voor voorspelbaarheid, maar ook voor direct hogere kosten in het eerste jaar.

De kostenraming:

- Jaarlijks: **€ 17.995**
- Over vier jaar: **€ 71.980**, waarvan € 7.500 uitvoeringslasten

	Jaarlijkse meerkosten (4 jaar) (indicatief)
Uitkeringskosten	€ 11.969*
Uitvoeringskosten implementatie	€ 625
Uitvoeringskosten beleid	€ 1.250
Verhouding uitkering/uitvoering	90% / 10%
Totaal	€ 13.844

*Gerekend met het CPI van september 2025: 3,3 procent

In deze situatie wordt de IIT direct verhoogd naar € 512 waardoor Leidschendam-Voorburg maar eenmalig de wijziging hoeft door te voeren. Hierdoor wordt van het totaalbedrag (€ 71.980) € 7.500 uitgegeven aan uitvoeringskosten.

Juridische consequenties

De gemeente heeft beleidsvrijheid om de hoogte van de IIT te bepalen (Participatiewet, artikel 36). Een belangrijke voorwaarde hierbij is rechtszekerheid: inwoners moeten duidelijk weten waar zij recht op hebben. Dit betekent dat de verordening expliciet moet vastleggen hoe indexatie wordt

toegepast. Concreet houdt dit in dat Artikel 4 van de Verordening Individuele Inkomens toeslag Wassenaar, waarin de hoogte van de toeslag is opgenomen, moet worden aangepast.

Bij scenario 1 volstaat een eenmalige wijziging van de verordening waarin wordt opgenomen dat het bedrag jaarlijks wordt geïndexeerd op basis van CPI. Bij scenario 2 moet de verordening elke vier jaar worden aangepast, zodat duidelijk blijft welk bedrag geldt voor de nieuwe periode.

Uitvoeringsmatige consequenties

Het aanpassen van de systemen kost tijd en capaciteit.

Bij scenario 1 moeten jaarlijks wijzigingen worden doorgevoerd in de administratieve systemen, standaardbrieven en beschikkingen. Dit vraagt extra toezicht om te waarborgen dat het juiste bedrag wordt toegepast en kan leiden tot hogere werkdruk bij de uitvoering. Mogelijk is tijdelijke inzet van extra personeel nodig.

Bij scenario 2 zijn deze aanpassingen slechts eenmalig nodig in het eerste jaar van de vierjaarsperiode. Na afloop van deze vier jaar wordt opnieuw eenzelfde proces doorlopen.

Conclusie

Beide scenario's zijn juridisch correct en uitvoerbaar, maar verschillen in kosten en voorspelbaarheid:

- **Scenario 1 (jaarlijkse indexatie):** houdt de toeslag actueel en volgt de inflatie, waardoor de koopkracht van inwoners behouden blijft. Dit vraagt echter jaarlijkse systeemaanpassingen en extra uitvoeringscapaciteit. De totale kosten zouden met een CPI van 3,3% over vier jaar € **54.905** zijn. Financieel is deze optie (bij een CPI van 3,3%) het meest gunstig voor de gemeente, en de inwoner behoudt koopkracht op de IIT.
- **Scenario 2 (meerjarige indexatie):** biedt stabiele bedragen en minder uitvoeringslasten, maar kan leiden tot afwijkingen bij sterk wisselende inflatie. De kosten zijn in dit scenario hoger, maar voorspelbaar: € **71.980** over vier jaar. Deze optie is financieel en uitvoeringsmatig minder gunstig voor de gemeente, maar ruimhartig richting de inwoner waarbij zij de eerste jaren meer koopkracht ervaren (mits inflatie rond de 3,3% blijft). Ook komt een hoger percentage van de middelen ten gunste van de inwoner.

Wij gaan ervanuit dat u hiermee voldoende bent geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. A.P.A. Oostermeijer,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.